

הנודר מן המבושל

פרק ששי נדרים

(א) [תוספתא פ"ג ע"ש],
 (ב) [כסובות עג: וע"ג],
 (ג) ג"א' וכשביעית אסור
 בירקות שהיה עליהן הלכה
 (ד) [פ"ט מהל' מריס הלכה
 ט"ו, ס"ג, (1) מכלן עד
 סוף המתי' ש"ך לע"ב,
 (1) בירושלמי: נקיה].

הגהות הב"ח

(א) ג"ב' דרכו ליאכל. וכן
 בכל העשר: (ב) רש"י
 ד"ה: רש"י: ע"ג ע"ג
 קפלוטות גדולים ה"ס"ד:

הגהות הגר"א

[א] ג"ב' נדר בו אסור. כ"כ
 גיבס הירושלמי מותר וכן
 עיקר: [ב] שם מיוזא ממנו
 אסור. כ"כ מותר כ"כ
 (ועי' בהג"א י"ד ס"י
 ל"ו ס"ק י"ח) וכפ"ש
 ר"מ בתוס' וכ"ז הרמב"ם:
 ופקק תמרים:

פירוש הרא"ש

בתנ"י סתומות. ענינם
 רעים ונאכרים נכפנים עד
 ימות המשיח ואין לחיות
 עי' תוס' ופ"ק מוסר
 ואלו דברים סתומות מנו
 סופי ענינם: כל ששם
 תולדותיו קרויה עליו. אף
 כי נשתנה מתכנה על שם
 עיקרו כמו דגש תמרים
 מומן סתומות: והבב"ס
 בתרומ' בגמרא פריך
 היינו ת"ק: ג"ב' כל שאין
 דרכו לאכול ודרך
 היוצא ממנו לאכול. כגון
 סתומות ת"ק פליג דר"ש
 כ"כ דגש תמרים כ"כ
 חמוץ סתומות דרכן שני
 תמרים סתומות
 גופייהו ר"ש אסור דגש
 תמרים ומומין סתומות
 וממיר הסתומות ורעין
 בתר"א קיימו אסור דקאמרי
 ת"ק מן הסתומות מותר
 חמוץ סתומות הא
 וחסמים תמרים סתומות
 גופייהו: בתנ"י: פ"ג
 שהוא שם לוי. אכילה
 קאי: ג"ב' ירקות שדה.
 אין קרוין ירק סתם
 והר"ה לומר ירקות שדה
 לר"ך לחבר שם לירק ולומר
 ירקות שדה וכן כולם: אבל
 בשביעית מותר העין
 לפי שאין ירקות גילה מלויין
 שאין גילה בלא עבודה
 ואוכלין ירקות שדה לפ"ק
 כלשון העולם ירקות סתם
 הוא ירקות שדה:

בתנ"י מן הסתומות. היינו ענינים קשים שמתחנן בכם כל ימי הסתיו ועושים מהן חומץ: כל ששם סולדו קרויה עליו. כגון חומץ זה שילא ממנו קרוי נמי על שם אמו חומץ סתומות ולא חומץ סתם: נדר ממנו אסור ציולא וכו'. והכי נמי כי נדר בסתומות אסור נמי בחומץ היוצא ממנו: **וחכמים מסויין**.

וקא פריך בגמרא היינו תנא קמא דקמתי מותר בחומץ סתומות: **ג"ב'** נדר בו. בתמרים: אסור ציולא ממנו. דגש תמרים: כל שאין דרכו לאכול. וחסמים תנא סתומות דדרך היוצא ממנו לאכול והן עשמן אין דרכן לאכול. תנא קמא דמתנימין דלמחר מותר בחומץ סתומות לית ליה דרכי שמעון בן אלעזר אלא קסבר נדר בו אין אסור אלא צו אע"ג שאין דרכו לאכול וחסמים תנא סתומות דדרך היוצא ממנו שמעון בן אלעזר ודקמתי וחסמים תמרים צו בגופו אכל ציולא ממנו לא דאין אסור אלא ציולא ממנו והיינו כ"כ שמעון בן אלעזר דלמחר לא נתכוון זה כו' ורבי יהודה בן בתירה היה אסור ב' וציולא הימנו: **בתנ"י** מן השמן. משמע שמן זית להכי מותר בשמן שומשמיין: **כ"כ** קטניות: מותר בירקות השדה. דהיינו שם לווי ירק השדה ולא ירק סתם: **ג"ב'** מוסר בשמן שומשמיין. לפי שאין מלוי בל"י שמן שומשמיין אלא שמן זית וצלותו שמן נדר: מזה ומוס. משמן זית ומשמן שומשמיין: ספק איסורא לחומרא. ומשמע שסתפקין צו נדר צין רב צין מוט: אסור בירקות הגינה. גרי"ה המורה במסכתא י"ו. ומותר בירקות השדה^(א) שעליהן סומקין כשביעית שהפקירו הגנות לעניים ואין סתמפקין אלא בירקות השדה: **גמ'**

בירקות הגינה אמר רבי

כולי האי לדיוקא משמע דעמיה אכל מאי דנפיק מינייהו. וכי תימא מינה בשאני טועם כיון דלא נר"ך וקאמר אפושאי איסורא הוא אכל שאני אוכל מאי איכא למימר דהא כיון דלא קני ליה אסר קונס פירות האלו דאי הכי משמע צין באכילה צין בהנאה ואיכא לא צני למסריניהו אלא באכילה הלכך כי אמר שאני אוכל ליכא שום הוכחה למיסק אפילו ציולא מהן איכא למימר דכיון דהוה מלי למימר קונס פירות האלו באכילה עליו וקאמר שאני אוכל אף יולא מהן משמע. ואמרו לפי זה דבשצועה דלא מלי למימר באכילה עליו דלשון נדר הוא ועל כרחיה אית ליה למימר שאני אוכל לא מיתסק ציולא מהן. ואחרים אומרים זה הוא דעת הרמב"ם ז"ל^(ב) דלא שנה נדר ולא שנה שצועה דלאו משום יתורא דלישאנא הוא אלא שהלשון עצמו מוכיח כן דלשון שאני אוכל ושאני טועם משמע שאוסר כל אכילה וטעימה הגולה מהס: **בתנ"י** הנודר מן הסתומים וכו' מסתומים מותר בחומץ סתומים. סתומות ענינם שאינם מתבב"ס ועומדים צימי החורף: כל ששם סולדו קרויה עליו. כגון דגש תמרים וחומץ סתומות: **וחכמים מסויים**.

בתנ"י הנודר מן התמרים מותר ברבש תמרים מסתומות מותר בחומץ סתומות רבי יהודה בן בתירה אומר כל ששם תולדתו קרויה עליו ונודר הימנו אסור ביוצא הימנו וחסמים מתירים: **ג"ב'** [חכמים] היינו ת"ק ב' איכא בינייהו דהא דתניא כלל זה אר"ש בן אלעזר כל שדרכו^(א) לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול כגון תמרים ורבש תמרים נדר בו [א] אסור ביוצא ממנו נודר מיוצא ממנו [ב] אסור בו כל שאין דרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול אסור אלא ביוצא ממנו שלא נתכוון זה אלא ליוצא ממנו: **בתנ"י** הנודר מן היין מותר בייצא תפוחים ימן השמן מותר בשמן שומשמיין ימן הדבש מותר ברבש תמרים מן החומץ מותר בחומץ סתומות ומן הברשין מותר בקפלוטות מן הירק מותר בירקות השדה שהוא שם לווי: **ג"ב'** תניא^(ב) י הנודר מן השמן בארץ ישראל מותר בשמן שומשמיין ואסור בשמן זית ובבבל אסור בשמן שומשמיין ומותר בשמן זית המקום שסתפקין מזה ומזה אסור בזה ובוה פשיטא לא צריכא דרובא מן חד מסתפקין מהו דתימא איזיל בתר רובא קא משמע לן^(ג) ספק איסורא לחומרא הנודר מן הירק בשאר שני שבוע אסור בירקות הגינה ומותר בירקות השדה ובשביעית אסור בירקות השדה ומותר אבהו משום רבי חנינא רבי גמליאל לא

אלא זה אכל הכא כי אמרו דגש תמרים וחומץ סתומות לא שיהא עדיין תורת תמרים וסתומות עליהן אלא להפריש צין דגש תמרים לדגש אחר וצין חומץ סתומות לחומץ אחר: **ג"ב'** חמס היינו ת"ק איכא בינייהו הא דתניא כלל אר"ש [ב"א] כל שדרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול כגון תמרים ודגש תמרים נדר צו אסור ציולא ממנו^(א) וכל שאין דרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול נדר צו אסור ציולא ממנו. כך גרסינן בהלכות הרמב"ם ז"ל. וה"פ דבהא פליגי ת"ק פליג דרשב"א בתרומהו דקצירא ליה לתנא קמא דצין דרכו לאכול צין אין דרכו לאכול אסור צו ולא ציולא ממנו ורשב"א סבירא ליה דבשדרכו [לאכול] ודרך היוצא ממנו לאכול אסור בשניהם ובשאר דרכו לאכול ודרך היוצא ממנו לאכול אסור צו ובהא מפיך ליה לת"ק לגמרי. ור' יוסי בן צבירא סבר לה כר"ש דדרכו [לאכול] ודרך היוצא ממנו לאכול דרכו לאכול דרכי יהודה צו בתירא לא שני ליה ומיתסקר נמי בתרומהו ולרשב"א שני ליה ולא מיתסקר אלא ציולא ממנו. ורבנן בתר"א דמתני' היינו ר' שמעון בן אלעזר ושריתא דידרא קאי אלא דרכו לאכול דשני הוא גופיה. ומשמע לי דמשום הכי משמע מלמתייה דאהי גוונא [קאין] מדקמתי סתמא וחסמים מתירים דמשמע דאתרומהו פליגי וצמאין [דשון] ת"ק ור' יהודה לאיסורא שרו איניהו ומ"ה פשיטא דסתומות קאי דאיכא טעמא להיתרא דמשום שאין דרכו לאכול איכא למימר דלא נתכוון אלא ליוצא מהן דאתמרים דשוו נמי תרומהו לאיסורא ליכא למימר דשרו רבנן בתר"א מן התמרים דלישרי בתמרים גופייהו ליכא טעמא להיתרא: ולענין הלכה קיימא לן כתנא קמא דצין בתמרים צין בסתומות אינו אסור אלא בהן אכל לא דגש וחומץ שלהן: **בתנ"י** הנודר מן היין מותר צין פחוס. דכיון שיש לו שם לוי לא מיקרי יין סתם: מוסר נקפלוטות. דלא הו כולל כל דבר קפוי ועבה ושום נמי קרוי מקפה על שם שממחין אותו בצמעט מים ונאלכ צק: מוסר לנזם חיים. שהכוסם אינו כוסם אחת אחת צפני ענמה אכל פת כיון שהוא גוף אחד חיטה מיקרי. והכי איתא בירושלמי דגרסינן תוס' [סופין] טהה ואת מר כן בתמיה אמר רבי יוסי אחרא דבר נשא מתחמי פיתא נקטה^(א) וימימר בריך דברא הדא חיטתא: **ג"ב'** מוסר דבש שומשמיין. דבא"י אינן סתמפקין כלל אלא בשמן זית: ספק איסורא לחומרא. וכיון דאיכא מיעוטא דמסתפקי מההוא מינא איכא לספוקי דלמא אפי' לאלו נתכוין: אסור בירקות הגינה. דקמתי ירק של גינה משמע ולא ירק שדה שיש לו שם לוי מיהו אפי"ה הנודר מן היין אסור בחמרא מבשלא. וכן כתב הרמב"ם ז"ל ולא דמי לירקות השדה דהני מינא אחרינא נינהו אכל חמרא וחמרא מבשלא חד מינא נינהו ומפני שנתבשל לא הפסיד שמו: כשביעית אסור בירקות השדה. אם נדר כשביעית א"א לומר שנתכוון לירק גינה דהא אין זורעין ולא נוטעין כשביעית אלא ודאי לירק השדה שעולה מאלוין נתכוון: **אכל**

לכו למתני וחסמים אסרין בסתומות והר"ם לפי זה מה שפירש סתומות אין דרכן לאכול אלא היוצא מהם יש לפרש ת"ק ורבי יהודה בן בתירה לית להו דר"ש בן אלעזר דלמחר בסתומות גופייהו ולא אסרי אלא ציולא מהם וי"מ איכא בינייהו דת"ק נקט מן התמרים מותר דגש משמע דדוקא בתמרים וסתומות ששם לחיין אסור בהם ומותר ציולא מהם הא נדר מדברים שאינם ראוים לאכול אסור צין בהם צין ציולא מהם: בשאר שני שבוע אסור בירקות גינה ובותר בירקות שדה. דסתמא מיקנות גינה נדר בירקות שדה. דסתמא מיקנות גינה נדר בירקות שדה אלאהו אסור בירקות גינה אכל ספא אלתרין ליה: בשביעית. פירוש שגדר כשביעית בירקות שדה מלויין כשביעית שנתא מלויין אכל בירקות גינה אינם צאין אלא על ידי זריעה הלכך סתם ירקות כשביעית ירקות שדה היא: בארץ ישראל. דסתם שמן שלהן על זית: מהו דתיבא יזיל בתר רובא. ולא נתכוין לאסור עצמו אלא בחומר מן שמסתפק הירק קמ"ל דגם מחומר שמסתפקים המיעוט אסר עצמו:

ג' א מ"י פ"ט מהל'
 נדרים הלכה די סתם
 לאין רבש ט"ו ע"ד
 סתם ר"י ספק ג'
 י"ד ב מ"י שם ט"ו ע"ד
 כ"ה:
 ב"ג א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק ט'
 ב"ד ר' מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק ז'
 ספק ח'
 י"ה מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק י'
 י"ז א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק י"ב:
 י"ג א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק י"ד:
 י"ה א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק י"ז:
 י"ז א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק י"ח:
 י"ח א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק י"ט:
 י"ט א מ"י שם ט"ו ע"ד
 ספק כ':

מוסף רש"י

בקפלוטות. כתיב [ב"צה
 י"ז ע"ז לזח].

תוספות

מהם ועוד שמתנין שאם
 אדם אסור שלא אכל בשך
 עד זמן פלוני שאסור כדכונס
 דהא כהא תלמוד דאי ולא
 מהס אסור ה"י נתינת טעם
 אסור דמלמא לה להדיו:
 הנודר מן התמרים מותר
 ברבש. פירוש דלמחר קונס
 תמרים עליו מותר דגש
 היוצא מהס דדגש יאקרי
 תמרים [לא אקרי] וקשה
 אמאי לא מנא הכא דמקמי
 כשאר תמרים אלו שאני
 טועם אסור ציולא מהס:
 ענינם קשים
 בתרומות. ענינם קשים
 ורעים לאכול מותר בחומץ
 היוצא מהן: כל ששם
 תולדותיו עליו. פירוש שאינו
 מתפסק שמו מלראשון מנו
 דגש תמרים ששם תמרים
 עליו נדר בתמרים אסור
 דגש: והבב"ס בתרומ'.
 גמ' פריך היינו תנא
 קמא: מותר בין תפוחים.
 דסתם יין דענינם קאמור:
 מותר בשמן שומשמיין.
 דסתם שמן אגוז שני זית:
 מותר ברבש תמרים.
 דסתם דגש זהו דגש
 נדורים: מותר בחומץ
 סתומות. דסתם חומץ מין
 טוב שהסתמן: מן הברשין
 מותר בקפלוטות. א"פ
 שממין כרשיין הן צאו שם
 להן שם לוי: מן הירק
 סתם מותר בירק שדה.
 דסתם ירק על גינה:
 חבבים היינו ת"ק. דשרי
 דגש תמרים איכא בינייהו
 דתיבא כו' כל דכרכי לאכול
 כו' ומיירא ששם מלמא
 עליו דל"ב לית ליה
 [הודר] כענינם מותר צין
 וכל שאין דרכו לאכול כגון
 סתומות שאין דרכו לאכול
 וחומץ שלהם דרכו לאכול:
 נדר בו אינו אסור אלא
 ביוצא ממנו. ת"ק לית ליה
 דרכי שמעון וחסמים אית
 ליה דרכי שמעון [ולאו
 לגמרי כר"ש סבירא להן]
 דודאי דגש תמרים לא
 סברי כותמיה אלא דתיבא
 דסתומות וה"ק וחסמים
 מתירין בתמרים לאכול
 דגש אכל בסתומות לא
 שריין בחומץ וקשה דהו

הנודר מן הירק פרק שביעי נדרים

א חולין קד. ומעלה כ: [משנה כ:]
ב מעלה כ. כמותות לא:
קדושין מז: מנהג י'
ג [משנה כ:]

הגהות הב"ח
בבבשה שהא אומר
הוא לו לא:

גליון הש"ס

בברין ר"ה אבי אבי
מודה וכו' דלועין לא
בשבת. ע' חולין דף קד
ע"ה מ"ה הא ע"פ:

פירוש הרא"ש

הנודר מן הירק. והוא
אומר לא מלאכי אלה
לועין. ואם מין ירק
הוא לא מלאכי אלה
לחם בן הדבר. ומשם
אני מוצא לזה שמה
אומר לא מלאכי אלה
קטנית אלה הוא אומר
לא מלאכי אלה אכל על
הלועין הוא נרין ליתכן
אלמא מין ירק הוא:
ואסור בפול המצרי לח.
לדלוי עלמא מין ירק
הוא: ג' ודילמא ירק הנאכל
בקרדוה. ע"י כבישת קדרה
במתן האשה שהיתה
כובשת ירק בקדרה ונתן
מירק המתבשל בקדרה:
ומשני שאמר בפירוש ירק
המתבשל בקדרה: מודה
ר"ע לעין מלכות שאינו
לוקח. ולחומרה אסור ליה
כיון שהשלים נתן עליו
מ"מ כיון שאינו לוקח כלל
המלכה לא נרין לו שהוא
מינו: תנן התם. כמשיה:
השליח שעשה שליחותו
בעל הבית מעל. א"כ
דבכל התורה כולה אין
שליח דברי עבירה ליתין
לה כמשיה טעם טעם
מתרומה דמתחייב ע"י
שליח: מאן תנא. דסבר
דכשוי כל דהו כשניה
השליח נתבטל השליחות:
ונתן להבד ב"ה השליח
מעל. והאומר לשלוח קטן
לי בשר ולא מלא אלא כבד
מנלן אם יקטנו:

הנודר מן הירק וכו' ורבי עקיבא אומר. דקסבר דלועין ככלל
ירק: אלא דלועין. מכלל דלא מיניה הוא: לא מלאכי
אלא קטניות. בתמיה. כולומר להכי לא קאמר ליה אלא דלועין
מכלל דלועין מיניה הוא ולא מין
מין ירק: ומותר ביבש. שהוא מין
דגן: ג' א"כ א"כ אומר ר"ע הא מן
ירק נדר. ודלועין לא איקרי ירק:
ירקי קדרה עלי. ודלועין ככלל
ירקי קדרה הם. שהרי מתבשלין
בקדרה: ודילמא. האי דקאמר ירקי
קדרה עלי ירק הנאכל בקדרה עלי
קאמר כגון שומים וצליים שהן נאכלים
בקדרה שנותנין אותן בקדרה כדי
לימן טעם מתבשיל: צאומר ירק
המתבשל בקדרה. דלועין נמי הם
מתבשלין בקדרה ונותנין אותן בשביל
תבשיל אכל שומין אין נותנין אותן
אלא בשביל טעם ולהכי ר"ע אומר:
דליריך שחוא לאימלוכי עליה. כגון
דלועין כי אמר לשלוחו קח לי ירק
אינו מציא לו דלועין אלא אומר לו
לא מלאכי אלה דלועין ומימליך
עליה וקאמר ליה דרוחא אתה שאביא
לך דלועין וכהאי גוונא לאו מיניה
לפיכך כי נדר בירק מותר דלועין:
ורבי עקיבא סבר כו'. מדקאמר ליה
לא מלאכי אלה דלועין ולא אמר לא
מלאכי אלה קטניות אלמא דלועין
מין ירק הוא: מודה רבי עקיבא.
א"ע"ג דאוסר דלועין אם אכל
דלועין אינו לוקח דקסבר ליכא
מלקות דלא יחל דברו הואיל וריריך
לאימלוכי ציה עליה: ממניסין.
דמעילה דשליח מעל דלא כ"ר"ע דקמני

סיפא לא עשה שליחותו שליח מעל: אומר לשלוחו סן בשר לאורחים
ונתן להם כבד שליח מעל. דלא עשה שליחותו דאין כבד ככלל בשר:
ואי ר"ע. הא אמר כבד ככלל בשר הוא דמילתא דמימליך עליה שליח
מיניה הוא וה"ג א"ע"ג דלא אימליך השתא אורחיה הוא לאימלוכי כדי
אמר לו מן בשר לאורחים ולא היה לו בשר אלא כבד דברו לומר אין לי
אלא כבד וכמאן דמימליך דמי: למעול בעל הבית. דהא עשה שליחותו:
מריך
קדרה לרבויה אתא ירק הנאכל חי ובקדרה כגון שומים וצליים וזוהרתי אכל דלועין שאין נאכלין חיים כלל לא ופרקינן [ירק] המתבשל בקדרה עלי דכיון
דאמר המתבשל משמע הנך דבעו בשול טובא ואין דרכן לאכלן חיים כדלועין. ומנא עכשיו לפי דרך זה דנודר מן הירק אסור בירק
הנאכל כמות שהוא חי בלבד ומותר בכל מה שמתבשל א"ע"פ שלפעמים נאכל חי אמר ירקי קדרה עלי אסור אף בנותן שנאכלין חיים ומבשלין
אכל לא בנותן שאין נאכלין אלא מבשלין אמר ירק המתבשל בקדרה אסור אף בנותן שאין נאכלין בלא בשול: אמר אבי מודה ר"ע
לענין מלקות שאינו לוקח. דכיון דלועין לא משמע בהדיא אלא מרבייה דלישניה א"ע"ג דממליך שליח עליה לא מתקרי בודאי אלא
מספיקא הילכך לא לקי: סגן הסם. מתני' היא כמסתמ מעילה (ד' כ:): השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל דלועין ר"ע
לדבר עבירה שאני מעילה דילפינן טעם טעם מתרומה כדאיתא בפ"ב דקדושין (דף מב:): לא עשה שליחותו בעל הבית מעל דלועין דנפשיה
קעבדי: מאן סגא אמר רב חסדא ממניסין. כולה דלא כ"ר עקיבא כולומר מאן מנא האי דמפרש ואויל דאמר לו מן בשר לאורחים ונתן
להם כבד מימליך לא עשה שליחותו דלא כרבי עקיבא דהא דתנן מן בשר לאורחים וכו' סיפא דהיא דהשליח שעשה שליחותו היא ומסיפא
קאמר דאמרי דלא כ"ר"ע דאילו רישא ודאי דברי הכל היא אכל סיפא דהויה פירושה דרישא דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא הא אמר
דכל מילתא דמימליך שליח מיניה הוא והא עבדי דמימליך מבשר לכבד הלכך עשה שליחותו מימליך ועלמא בעל הבית דנדי דאמרין
לעיל דמודה רבי עקיבא לענין מלקות שאינו לוקח הא פרישנא דדוקא במידי דלא משמע אלא מריבויא כדלועין אכל כבד
מכלל בשר [משמע] בלא ריבויא הילכך כי אמר ליה בעל הבית מן להם בשר ונתן להם כבד למעול בעל הבית ולא למעול שליח:

הנודר מן הירק מותר בדלועין ורבי עקיבא
אומר אמרו לו לרבי עקיבא והלא
אומר אדם לשלוחו קח לי ירק והוא אומר לא
מצאתי אלא דלועין אמר להם כן הדבר או
שוא אומר הוא (ב) לא מצאתי אלא קטנית
אלא שהדלועין בכלל ירק וקטנית אינו בכלל
ירק ויאסור בפול המצרי לח ומותר ביבש:
ג' הנודר מן הירק כו': והא מין ירק נדר אמר
עולא באומר ירקי קדרה עלי ודילמא ירק
הנאכל בקדרה קאמר 'באומר ירק המתבשל
בקדרה עלי במאי קא מיפלגי רבנן סברי כל
מילתא דצריך שליחא לאימלוכי עליה לאו
מיניה הוא ורבי עקיבא סבר דכל מילתא
דמימליך שליחא עליה מיניה הוא אמר אבי
מודה רבי עקיבא לענין מלקות שאינו לוקח
תנן התם השליח שעשה שליחותו בעל
הבית מעל לא עשה שליחותו מעל
מאן תנא אמר רב חסדא מתניתין דלא
כרבי עקיבא דתנן כיצד יאמר לו תן בשר
לאורחים ונתן להם כבד תן כבד ונתן להם
בשר השליח מעל ואי רבי עקיבא הא א"ר
עקיבא כל מילתא דמימליך עליה שליח מיניה
הוא למעול בעל הבית ולא למעול שליח
אמר אביי אפילו תימא רבי עקיבא
כו

אסור צפרי האדמה אמר ירק קדרה עלי אסור צפירות האדמה
הצאים להכשיר המאכל כשומים וצליים ומותר דלועין אמר ירק
המתבשל בקדרה עלי אסור בכל פירות האדמה דמימליך שליחא
עלייהו כי אמר ליה משלח ירק. ואית דמפרשי והא מין ירק נדר
דקסם ירק נאכל כמות שהוא חי ואמר עולא צאומר ירקי קדרה עלי
דכיון דאמר הכי אפילו ירק המתבשל בכלל ודילמא ירק הנאכל
בקדרה קאמר דכיון דקסם ירק נאכל כמות שהוא חי ואמר ירקי
קדרה לרבויה אתא ירק הנאכל חי ובקדרה כגון שומים וצליים וזוהרתי אכל דלועין שאין נאכלין חיים כלל לא ופרקינן [ירק] המתבשל בקדרה עלי דכיון
דאמר המתבשל משמע הנך דבעו בשול טובא ואין דרכן לאכלן חיים כדלועין. ומנא עכשיו לפי דרך זה דנודר מן הירק אסור בירק
הנאכל כמות שהוא חי בלבד ומותר בכל מה שמתבשל א"ע"פ שלפעמים נאכל חי אמר ירקי קדרה עלי אסור אף בנותן שנאכלין חיים ומבשלין
אכל לא בנותן שאין נאכלין אלא מבשלין אמר ירק המתבשל בקדרה אסור אף בנותן שאין נאכלין בלא בשול: אמר אבי מודה ר"ע
לענין מלקות שאינו לוקח. דכיון דלועין לא משמע בהדיא אלא מרבייה דלישניה א"ע"ג דממליך שליח עליה לא מתקרי בודאי אלא
מספיקא הילכך לא לקי: סגן הסם. מתני' היא כמסתמ מעילה (ד' כ:): השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל דלועין ר"ע
לדבר עבירה שאני מעילה דילפינן טעם טעם מתרומה כדאיתא בפ"ב דקדושין (דף מב:): לא עשה שליחותו בעל הבית מעל דלועין דנפשיה
קעבדי: מאן סגא אמר רב חסדא ממניסין. כולה דלא כ"ר עקיבא כולומר מאן מנא האי דמפרש ואויל דאמר לו מן בשר לאורחים ונתן
להם כבד מימליך לא עשה שליחותו דלא כרבי עקיבא דהא דתנן מן בשר לאורחים וכו' סיפא דהיא דהשליח שעשה שליחותו היא ומסיפא
קאמר דאמרי דלא כ"ר"ע דאילו רישא ודאי דברי הכל היא אכל סיפא דהויה פירושה דרישא דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא הא אמר
דכל מילתא דמימליך שליח מיניה הוא והא עבדי דמימליך מבשר לכבד הלכך עשה שליחותו מימליך ועלמא בעל הבית דנדי דאמרין
לעיל דמודה רבי עקיבא לענין מלקות שאינו לוקח הא פרישנא דדוקא במידי דלא משמע אלא מריבויא כדלועין אכל כבד
מכלל בשר [משמע] בלא ריבויא הילכך כי אמר ליה בעל הבית מן להם בשר ונתן להם כבד למעול בעל הבית ולא למעול שליח:

תוספות

הנודר מן הירק אסור בדלועין. והוא אומר לא מלאכי אלה דלועין. ואין לוקחם מיד אלמא לא קרי להו אינשי ירק:
אמר להם כך הדבר. כולומר משם אני מציא רחמי: אסור בפול המצרי. לדלוי עלמא חיי ככלל ירק: ומותר ביבש.
דלא מימליך ירק: והא מין ירק נדר. ולמה אסור דלועין שם פירי: באומר ירקי קדרה עלי. כשדרכם לבשם והיו
דרכם לבשם: ודילמא ירק הנאכל בקדרה קאמר. כגון שומים וצליים שהוא נאכל בקדרה כגון ליתן טעם מתבשיל: באומר
ירק המתבשל בקדרה. מפני שהוא קשה וקסבר ר"ע דלועין ככלל ירק המתבשיל בקדרה: וצריך לאימלוכי. דאין לוקח
אותן כסתי (כיון) [עין] דלועין עליה: מודה הוא לענין מלקות. כל יחל שאינו לוקח דמספקא ליה אי דלועין ככלל
ירק ומספיקא [לא] אמר למיליקיה: תנן התם. פרק תמלא דמעילה (דף כ:): בעה"ב מעל. דגמירי טעם טעם מתרומה
מה שהם ע"י שליח אף כהא ע"י שליח א"ע"ג דנעטמא אף שליח לדבר עבירה: ונתן להם כבד. דכבד לאו מין בשר וכי
אמר לשלוחו קח לי בשר ולא מלא אלא כבד לא מימליך עליה ובשלתו נבקש בשר אינו חוזר ואומר לא מלאכי אלא

א א ב ג מ"י פ"ט מהל'
מדרס הל' י [ע"י כ"מ]
טו"ש ע"ד ר"ח ספי'
ד ה:
ב ד מ"י שם הל' טו"ש ע'
שם ספי' ד:
ג ה ד מ"י פ"ז מהל'
מעילה ג"ל"א מנג עשין
י:

מוסף רש"י

הנודר מן הירק מותר
בדלועין ורבי עקיבא
אוסר. דקסבר מין אחד הן
[משנה כ:]. לא מצאתי
אלא דלועין. ואינו לוקח
מיד כשמואל. אלמא לא
קרו ליה אינשי ירק. דהא
האי ירק סתם קאמר ליה.
ואי ככלל ירק הוא לא
לוקח. אלא ירק [חולין]
[דף]. אלמא כיון דמימליך
מינא אמרינן הוא להכי
מותר דלועין [משנה כ:].
כן הדבר. ומשם אי
מציא רחמי שואף מין
ירק. שאילו לא מלא אלה
קטנית לא היה ששוי לו
מלאכי אלה קטנית. אלא
היה מלאכי אלה. ודלועין
לא אומר לא מלאכי ירק
אמר אלה דלועין. ולמה
היה אומר כן אלא שיש לך
לומר אומר לא מלאכי אלה
קטנית. אלמא דלועין ככלל
ירק הן וא"ע"ג דמימליך
עלייהו שליחא. צפירה
ליה לר"ע דהא מילתא
נינהו [משנה כ:]. השליח
שעשה שליחותו בעל
הבית מעל. בעל הבית
שהו בדיו מעת הקדש
והתחלפו צמתייו ונתן
בשוגג לפניה ואמר לו קח
לי ממה שתק או עליה. אם
עשה שליחותו בעל הבית
מעל [חגיגה א:]. ומציא
קרינן מעילה [דקדושין מב:].
לא עשה שליחותו. אלא
שניה ממה שאמר לו בעל
הבית [משנה ב:]. שהיו
אלו מעות הקדש ועשה
כסבור שהן של חולין ומסרי
לשליח לוקח בשר חלוק
וקנה בשר עליה. שליח
מעל. ולא השלוח. שדברי
זה אינו שלוחו [דקדושין
מב:]. תן בשר. על הקדש
[משנה ב:].